

י"ב תמוז תשפ"ד

18 יולי 2024

חוזר מס' ח'-XX-XXXX

הערות לטיטוט החוזר יש לשלוח לתיבת המייל:

Prudential@boi.org.il

לכבוד

התאגידים הבנקאיים ובעלי רישיון נותן שירותי תשלום יציבות

הנדון: דיווח על מעילות עובדים ונושאי משרה

(הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 351)

מבוא

1. לאור ניסיון העבר ובמטרה להשיג באופן המיטבי את תכלית ההוראה ולבסס פרקטיקה אחידה במערכת הבנקאית, הוחלט לחדד מספר דרישות בהוראה, ולהבהיר כי ההוראה עוסקת בדיווחי מעילות של עובדים ונושאי משרה בתאגיד הבנקאי, בין אם מדובר באירועי מעילה מהותיים ובין אם מדובר באירועי מעילה אחרים, וזאת בכפוף להגדרת "מעילה" שבפקודת הבנקאות, 1941 (להלן – הפקודה).
2. ניהול נאות של סיכון מעילות על ידי התאגידים הבנקאיים הינו בעל חשיבות רבה הן בהיבט היציבותי והן בהיבט הצרכני. מצופה כי התאגידים הבנקאיים יישמו כלי ניטור ובקרה לאיתור ולטיפול במעילות במהירות וביעילות לשם שמירה על אמון הציבור במערכת הבנקאית ולהגנה על זכויות הלקוחות.
3. האסדרה לא לוותה בפרסום דו"ח לפי חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021 וזאת לאור פעולות משמעותיות שבוצעו לפני כניסת החוק לתוקף, בהתאם להחלטת הנגיד.
4. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי הבנקאות, ובאישור הנגיד, תיקנתי את ההוראה כמפורט להלן.

פירוט התיקונים העיקריים בהוראה

5. שם ההוראה עודכן ל"דיווח על מעילות של עובדים ונושאי משרה" במטרה לחדד את תכליתה.

דברי הסבר

ניתן דגש כי ההוראה עוסקת בחובת דיווח על מעילות בלבד, זאת כדי להבהיר כי מטרתה היא עמידה בחובת דיווח לפיקוח על הבנקים בהתאם להוראות סעיף 178 לפקודה. כמו כן, דיווח זה יהווה בסיס דין וחשבון השנתי שמחויב המפקח על הבנקים להעביר לוועדת הכספים של הכנסת בהתאם להוראות סעיף 278 לפקודה.

6. **בסעיף 1(א)** הודגשה החשיבות הרבה שנתן המחוקק לנושא והצורך שראה לקבוע חובה אישית של המנהל הכללי בתאגיד הבנקאי לקיום חובת הדיווח.

דברי הסבר

לנוכח הסיכון הטמון במעילות על ידי עובדים ונושאי משרה ליציבות התאגיד הבנקאי והחשש מפגיעה באמון הלקוחות והציבור, קבע המחוקק חובת דיווח למפקח על הבנקים. כמו כן, הפקודה קבעה כי המפקח על הבנקים ידווח לוועדת הכספים של הכנסת על היקף המעילות במערכת הבנקאית אחת לשנה. עקב חשיבות דיוק, אמינות, ועיתוי הדיווחים לפיקוח אף קבע המחוקק אחריות מוגברת של המנהל הכללי בתאגיד הבנקאי לשלמות ונכונות הדיווח.

7. **בסעיף 2(א)** נוספו לתחולת ההוראה בעל רישיון נותן שירותי תשלום יציבותי, וכן תאגיד כאמור בסעיפים 11(א)(א3) ו-11(א)(ב3) לחוק הבנקאות (רישוי).

דברי הסבר

ההוראה חלה גם על בעל רישיון נותן שירותי תשלום יציבותי לאור היפרדות חלק מתברות כרטיסי האשראי מהתאגידים הבנקאיים כך שאינם נחשבים עוד כתאגידי עזר. בנוסף, תחולת ההוראה הורחבה לחברות בנות של התאגיד הבנקאי מפאת חשיבות הנושא.

8. **בסעיף 2א.** נוסף סעיף הגדרות חדש ובו ההגדרות הבאות:

"מעילה" – כהגדרתה בסעיף 178. בפקודת הבנקאות, 1941;

"מעילה מהותית" – מעילה המקיימת את התנאים המפורטים בסעיף 4 להוראה;

"עובד" – עובד התאגיד הבנקאי, וכן מי שמועסק בידי התאגיד הבנקאי, בין ישירות ובין בעקיפין לרבות צד ג'.

דברי הסבר

כאמור תכלית הוראה זו היא עמידה בדרישות דיווח לפיקוח על הבנקים אודות אירועי מעילות של עובדים ונושאי משרה בתאגידים בנקאיים כפי שנקבעו בפקודה, כאשר הפקודה מפנה לעניין פירוט עבירות הנחשבות ל"מעילה" לאחת מהעבירות המנויות בסימנים א', ו' וז' של פרק י"א לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בפקודה זו – חוק העונשין), והכל לגבי נכסי התאגיד הבנקאי ונכסים המוחזקים בו או המנוהלים על ידו.

על בסיס לקחי העבר ובמטרה למנוע אי הבנה הגורמת לדיווחי יתר או חסר ואי בהירות בנוסח המבוא לעומת ההגדרה הקבועה בפקודה, הוחלט לערוך את ההגדרות הרלוונטיות להוראה תחת סעיף הגדרות ייעודי ובמסגרתו להוסיף גם את הגדרת "מעילה".

יצוין כי דיווחים מהותיים על אירועים אחרים שאינם עונים להגדרת מעילה ואשר בגינם ייתכן שחלות הוראות דיווח אחרות ידווחו בהתאם להוראות הדיווח הרלוונטיות כפי שייקבע על ידי הפיקוח על הבנקים. כך, לדוגמה: דיווח על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 "דירקטוריון".

בנוסף, נכללה הגדרה חדשה ל"מעילה מהותית" שנועדה להתאים את ההגדרה לשינויי הנוסח אשר נכללו בסעיף 4 והובהר כי אירוע מהותי יוגדר ככזה על ידי הנהלת תאגיד בנקאי בהתבסס על מרכיבים כמותיים ואיכותיים. יודגש כי הספים הכמותיים אינם רלבנטיים לאירועי מעילה מהותיים, שבגינם נדרש דיווח בכל אירוע מעילה. כמו כן, לנוכח הדינמיות בשוק התעסוקה והתרחבות תופעת העסקת עובדים בתאגידים בנקאיים גם באמצעות צד ג', כגון: שירותי כוח אדם, הובהר כי לעניין הוראה זו הגדרת "עובד" בפקודה חלה אף על פעילותם.

בסעיף 3(א) במקום 15,000 ₪ יבוא 20,000 ₪ ובמקום 15,000 \$ ארה"ב יבוא 20,000 \$ ארה"ב. בנוסף, בסיפה של הסעיף נוסף המשפט "דיווח מהותי יפורסם מיידית גם אם סכומו נמוך מהסכומים הנקובים בסעיף".

דברי הסבר

לנוכח פרק הזמן שעבר ממועד קביעת ספי הדיווח לראשונה הוחלט לעדכן את ספי הדיווח. בנוסף, בסיפה של סעיף 3(א) נוסף משפט המסביר כי אירועי מעילה מהותיים יכולים להיות בסכומים נמוכים מהסכומים המינימאליים הנקובים בהוראה וכי יש לדווחם מיידית. התוספת נועדה למנוע אי בהירות לגבי סף סכום המינימום של אירועי מעילה מהותיים.

9. **בסעיף 3(ב)** מועד הדיווח הומר מ"גילוי האירוע" ל"היודע קיומו של חשש סביר לאירוע המעילה", וכן סעיף 3(ד) שולב לתוך סעיף 3(ב).

דברי הסבר

לאור החשיבות הנדרשת לדיווח ראשוני איכותי על אירוע מעילה נדרש קיומו של חשש סביר לעמידה בדרישת הרף הכספי וזאת במטרה לצמצם פערי זמן העשויים להיווצר עד להשלמת חקירת האירוע, וכן הועבר סעיף קטן (ד) ושולב לתוך סעיף (ב), העברת הסעיף מחדדת גם את ההבדל בדחיפות הדיווח בין "אירוע מעילה מהותי" לאירוע מעילה שאינו מהותי.

10. **בסעיף 3(ג)** במקום המשפט "דיווח מלא על אירוע המעילה יוגש תוך שבוע מסיום בדיקת האירוע...." יבוא: "דיווח משלים על אירוע המעילה יוגש תוך שבוע מהשלמת בדיקת פרטי האירוע...."

דברי הסבר

במטרה למנוע אי הבנה תוקן נוסח הסעיף מבלי ששונתה בו מהות הדרישה. תאגיד בנקאי נדרש לדווח למפקח על הבנקים דיווח משלים לאחר שסיים לבחון את פרטי האירוע ובסמוך לדיווח על מסקנות בדיקת האירוע להנהלת התאגיד הבנקאי, אך לא יאוחר מחודשיים מיום היוודע קיומו של חשש סביר לאירוע מעילה. למען הסר ספק, יתכן שלמועד הדיווח הנדרש בסעיף זה התאגיד הבנקאי השלים את בחינת פרטי האירוע אולם טרם סיים את הטיפול המלא בו.

11. **סעיף 3(ד)** נמחק. הרישה של הסעיף הועברה לסעיף קטן (ב) והסיפה בדבר מערכת הדיווח CYBER ARC בוטלה.

דברי הסבר

הסיפה בוטלה הואיל ודרך הדיווח לפיקוח על הבנקים מוסדרת בהוראת הדיווח לפיקוח מספר 808 "דוח על מעילות של עובדים ונושאי משרה".

12. **בסעיף 3(ה)** נוספו המילים "ואת דרך טיפולו של התאגיד הבנקאי באירוע, לרבות פיצוי לקוחות, צעדים משמעותיים וניהוליים שננקטו, והפקת לקחים בתחום בקרה פנימית".

דברי הסבר

הדיווח המשלים מטרתו לסכם את אירוע המעילה במלואו, החל מהנסיבות שאפשרו את התרחשותו, הפקת הלקחים והצעדים שננקטו בעקבותיו, וכלה באומדן הנזקים בגינו, בהתאם לפרטים שעל התאגיד הבנקאי לדווח במתכונת שנקבעה בהוראת הדיווח לפיקוח מספר 808 "דוח על מעילות של עובדים ונושאי משרה".

13. נוסף **סעיף 3(ו)** שמבהיר כי "אם לתאגיד הבנקאי היה חסר מידע בעת הדיווח המשלים או שחלו שינויים מהותיים בנתוני הדיווח, יעביר דיווח משלים מעודכן מיד עם היוודעם".

דברי הסבר

מאחר שיתכנו מקרים שלמועד הדיווח הנדרש בסעיף 3(ג) יהיה חסר מידע לתאגיד הבנקאי או שחל שינוי מהותי בנתונים שדווחו, על התאגיד הבנקאי להשלים ולדווחם מיד עם היוודעם. למען הסר ספק, את הנתונים החדשים המדווחים יש לצרף לדיווח המשלים שנשלח קודם לכן.

14. **בסעיף 4 אירועי מעילה מהותיים** הודגש כי הכוונה לאירועי מעילה מהותיים להבדיל מאירועים מהותיים אחרים החייבים בדיווח על פי הוראות ניהול בנקאי תקין אחרות.

דברי הסבר

בכותרת הסעיף נוספו המילים אירועי מעילה מהותיים, כל זאת במטרה לבדל ולחדד כי מטרת ההוראה והסעיף הינם דיווחי אירועי מעילה מהותיים בלבד ולא אירועים מהותיים אחרים. בנוסף, חודדה הגדרת אירוע מעילה מהותי כאמור בסעיף 8 לעיל.

15. **בסעיף 5** בוצע תיקון בנוסח הסעיף שאינו משנה את מהותו. במקום: "הדיווח לפיקוח על הבנקים... אינו במקום הדיווח על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301" יבוא: "הדיווח לפיקוח על הבנקים... אינו במקום דיווחים אחרים הנדרשים על פי הוראות הפיקוח על הבנקים".

דברי הסבר

נוסח הסעיף תוקן כדי להבהיר שהדיווח הנדרש בהוראה זו אינו מחליף דיווחים אחרים הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים.

תחילה

16. תחילת התיקונים להוראה לפי חוזר זה – שלושה חודשים מיום פרסומו של החוזר באתר האינטרנט.

עדכון הקובץ

17. מצורפים דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

351-1-6 [12] (06/18)

להוציא עמוד

351-1-6 [11] (9/16)

בכבוד רב,

דניאל חחיאשוילי

המפקח על הבנקים

דיווח על מעילות של עובדים ונושאי משרה (12/04)

מבוא

1. (א) סעיף 1ד8 לפקודת הבנקאות, 1941 (להלן **הסעיף – הפקודה**) מחייב תאגיד בנקאי לדווח למבקר הפנימי ולמפקח על הבנקים (להלן – **המפקח**) על חשש סביר שעובד מעובדיו או נושא משרה בו היה מעורב במעילה. כהגדרתה בסעיף (להלן – **אירוע**), לפי הנדרש בסעיף המפקח יקבע את אופן הדיווח למפקח, מועדו, הסכום המינימלי לדיווח וכן כל פרט אחר שימצא לנכון. לאור חשיבות הנושא אף קבע המחוקק בפקודה כי המנהל הכללי של התאגיד הבנקאי חייב לפקח ולעשות כל שניתן לקיום הוראות סעיף 1ד8 לפקודה.
- (ב) הוראה זו מפרטת בהתאם להוראות הפקודה, המפקח הוסמך לקבוע את פרטי הדיווח, את אופן הדיווח למפקח מועדו, הסכום המינימלי לדיווח, וכן כל פרט אחר שימצא לנכון ופרטים נוספים. הוראה זו מיישמת, בין היתר, את סמכות המפקח כאמור.

תחולה

2. (א) הוראה זו תחול על כל אלה (להלן – **תאגיד בנקאי**):
- (1) תאגיד בנקאי;
 - (2) תאגיד עזר;
 - (3) תאגיד כאמור בסעיפים 11(א) ו-11(ב3) לחוק הבנקאות (רישוי);
 - (4) בעל רישיון נותן שירותי תשלום יציבותי ותאגיד בשליטתו.
- (ב) תאגיד בנקאי ידווח וידווח גם על אירועים מעילה שהתרחשו בשלוחות תאגיד בנקאי שמחוץ לישראל, הן בסניפים והן בחברות הבנות.

הגדרות

- 2.א. "מעילה" כהגדרתה בסעיף 1ד8 לפקודת הבנקאות, 1941;
- "מעילה מהותית" מעילה אשר עומדת בקריטריונים שנקבעו על ידי הנהלת תאגיד בנקאי בהתאם להוראות סעיף 4;
- "עובד" עובד התאגיד הבנקאי, וכן מי שמועסק בידי התאגיד הבנקאי, בין ישירות ובין בעקיפין לרבות באמצעות צד ג'.

דיווח

3. (א) הנהלת תאגיד בנקאי תדווח לפיקוח על הבנקים דיווח ראשוני על כל אירוע מעילה שהוא אחד מאלה:
- (1) יש חשש סביר שסכום המעילה יעלה על:

(א) אירוע בארץ - סך 1520,000 ש"ח ;

(ב) אירוע בחו"ל - סך 1520,000 \$ ארה"ב.

(2) ~~דיווח ראשוני על כל~~ אירוע מעילה מהותי, גם אם סכומו נמוך מהסכומים הנקובים בפסקה (1).

(ב) הדיווח הראשוני יוגש מיד עם גילוי האירוע היוודע קיומו של חשש סביר לאירוע קודם המעילה ולא יאוחר מ-7 ימים מיום גילוי האירוע מאותו מועד, ויכלול את כל הפרטים הידועים לתאגיד הבנקאי, כאמור בסעיף קטן (ה); היה אירוע המעילה אירוע מעילה מהותי הוא ידווח מיידית.

(ג) דיווח מלא משלים על אירוע המעילה יוגש תוך שבוע מסיים מהשלמת בדיקת פרטי האירוע ובסמוך לדיווח על מסקנות בדיקת האירוע להנהלת התאגיד הבנקאי, אך לא יאוחר מחודשיים מיום היוודע קיומו של חשש סביר לאירוע קיום המעילה גילוי האירוע.

(ד) אירוע מהותי כאמור בסעיף 4 ידווח מיידית באמצעות CYBER ARC-בוטל.

(ה) דיווח משלים יכלול תיאור מלא מפורט של האירוע המעילה לרבות מועד האירוע, השיטה, הסכום או שווה ערך, הסניף בו אירע (ככל שקיים), שם העובד או נושא המשרה החשוד במעילה ותפקידו. בתיאור השיטה יובהרו הליקויים בבקרה הפנימית שאפשרו את קרות אירוע המעילה, ככל שהיו. כמו כן, יכלול הדיווח המלא המשלים את דרך טיפולו של התאגיד הבנקאי באירוע, לרבות פיצוי לקוחות, צעדים משמעותיים וניהוליים שננקטו, והפקת לקחים בתחום בקרה פנימית כפי וכן, תפורט בדיווח הדרך בה נתגלה האירוע.

ככל שלתאגיד הבנקאי היה חסר מידע בעת הדיווח המשלים או שחלו שינויים מהותיים בנתוני הדיווח, על התאגיד הבנקאי להעביר דיווח משלים מעודכן מיד עם היוודעם.

(ו) דיווחים לפי הוראה זו יישלחו למנהל היחידה לניהול המידע ודוח בדיקה על הבנקים בירושלים, במתכונת שנקבעה בהוראת הדיווח לפיקוח מס' 808 ("דוח על מעילות של עובדים ונושאי משרה").

אירועים מעילה מהותיים

4. הנהלת תאגיד בנקאי תגדיר מהו אירוע מעילה מהותי לצורך הוראה זו בהתבסס על

מרכיבים כמותיים ואיכותיים, ובלבד שהאירועים הבאים ייחשבו כמהותיים:

(א) אירוע בו הסכום או שווה הערך עלולים לעלות על 2% מהון התאגיד הבנקאי או 10,000,000 ש"ח, לפי הנמוך מביניהם;

(ב) החשוד באירוע משמש בתפקיד בכיר (כגון מנהל מחלקה ומעלה);

(ג) אחד מהחשודים בקנוניה בין שני עובדים ויותר הינו מורשה חתימה בשם הבנק;

(ד) האירוע חל בתחום פעילות רגיש (כגון: המסחר בבורסה או הפעילות בחדר העסקאות);

(ה) אירוע שדווח לרשות אחרת (כגון: משטרה, רשות ניירות ערך או דרשויות פיקוח ואכיפה אחרות), אך למעט דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון, אלא אם נתקיים בו תבחין נוסף מן התבחינים לקביעת אירוע כאירוע מהותי.

5. הדיווח לפיקוח על הבנקים לפי הוראה זו אינו במקום דיווחים אחרים הנדרשים על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מס' מספר-301 (דירקטוריון ורואה חשבון) הפיקוח על הבנקים, או דיווח למשטרת ישראל או לכל גורם אחר, כמתחייב על-פי דין או הוראות גופי פיקוח אחרים.

* * *

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
26/8/90	חוזר מקורי		1477
8/91	שינוי בהוראות ניהול בנקאי תקין	1	----
20/2/95	עדכון	2	1750
12/95	גרסה מחודשת של קובץ ניהול בנקאי תקין	3	----
9/12/2004	עדכון	4	2148
; 29/9/16	עדכון	5	2517
XX/XX/X	עדכון	6	XXXX